

УДК 657.1

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(1\)-18](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(1)-18)

ЄЛІСЄЄВА О. К.

<https://orcid.org/0000-0003-4907-5700>e-mail: ok17_5@ukr.net

ДОРОХОВА В. Р.

e-mail: dorohova_V@ukr.net

Дніпровський національний університет ім. О. Гончара

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВЛАСНИХ І ОРЕНДОВАНИХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

У статті проаналізовано склад основних засобів, їх динаміка та структура на торговельному підприємстві. Розглянуто особливості організації бухгалтерського обліку основних засобів. Значна увага звернута на особливості обліку основних засобів взятих як у операційну, так і у фінансову оренду. Охарактеризовані особливості фінансової та операційної оренди основних засобів на малих підприємствах роздрібною торгівлю. Порівняли основні норми власних та орендованих основних засобів за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Ключові слова: основні засоби, операційна оренда, фінансова оренда, лізинг, торговельне підприємство.

OKSANA YELISEYEVA, V. DOROHOVA

Oles Honchar Dnipro National University

FEATURES OF THE ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF OWN AND RENTED FIXED ASSETS AT THE COMMERCIAL ENTERPRISE

In the context of the coronavirus pandemic and the crisis in Ukraine's economy, the affected industries were retail. Retailers were forced to reduce their activities, which led to significant sales of their own fixed assets, to the transition to the use of leased fixed assets, as increased the need for more efficient use and organization of accounting of own and leased fixed assets in retail. The purpose of the study is to consider the features of the organization of accounting of own and leased fixed assets on the example of a small retail business.

The article analyzes the composition of fixed assets, their dynamics and structure in a commercial enterprise. Features of the organization of accounting of fixed assets are considered. Considerable attention is paid to the peculiarities of accounting for fixed assets taken into both operating and financial leases. Features of financial and operating lease of fixed assets are described. Features of depreciation and inventory of own and leased fixed assets at small retail enterprises are revealed. We compared the basic norms of own and leased fixed assets according to the Regulations (standards) of accounting and International Accounting Standards.

Key words: fixed assets, operating lease, financial lease, leasing, trading company.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В умовах пандемії коронавірусу та кризових явищ в економіці України однією з постраждалих галузей була роздрібна торгівля. Підприємства роздрібною торгівлю були вимушені скорочувати обсяги діяльності, що призвело до значних обсягів продажу власних основних засобів, до переходу до користування орендованими основними засобами, як наслідок зросла необхідність у підвищенні ефективності використання та організації обліку власних і орендованих основних засобів на підприємстві роздрібною торгівлю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика обліку основних засобів широко вивчена в наукових колах, так Міжнародний досвід обліку основних засобів вивчали Долішня Т. І. [2], Кононова І. В. [4] та інші. Особливості обліку основних засобів на малих підприємствах вивчала Ю. Граковський [1]. Напрямки удосконалення бухгалтерського обліку основних засобів підприємств розроблені Макаренко А.П. [6], Т. Лісіца [5]. Особливості обліку наданих в оренду та орендованих основних засобів вивчали: О. Нагорний [9], О. Папінова [11]. Але наукових праць в контексті обліку власних і орендованих основних засобів на підприємстві роздрібною торгівлю не виявлено, що формує актуальність даного дослідження.

Формування цілей статті

Метою дослідження є розгляд особливостей організації бухгалтерського обліку власних і орендованих основних засобів на прикладі малого підприємства роздрібною торгівлю.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для здійснення торгівельної діяльності підприємства торгівлю повинні мати основні засоби. Але так як ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» є малим підприємством, то відповідно джерел фінансування для придбання

необхідної кількості та видів власних основних засобів у підприємства недостатньо. Виходом з цієї ситуації є оренда, як операційна так і фінансова. При цьому слід відмітити, що основні засоби, які взяти у фінансову оренду відображаються відразу у фінансовій звітності у складі власних основних засобів, а ося об'єкти основних засобів, які підприємство бере у операційну оренду у фінансовій звітності не відображаються.

Необхідно відмітити, що на торгівельних підприємствах основні засоби, як правило не переважають у структурі активів, як наприклад, на промислових підприємствах. Так у складі майна ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» станом на початок 2021 року основні засоби склали 3057,3 грн. (22,8%) (рис. 1).

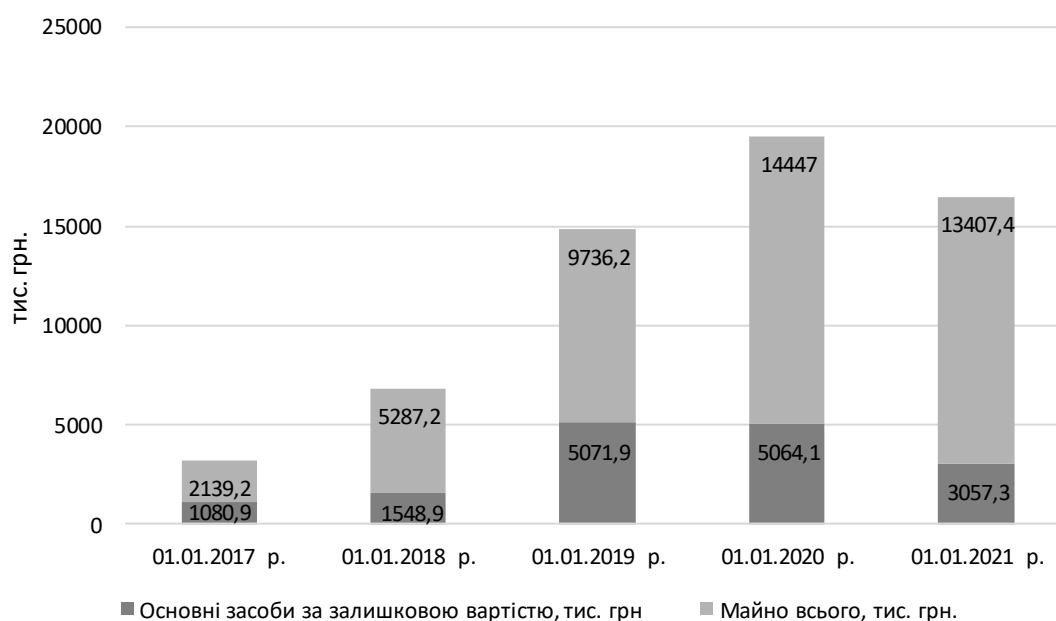

Рис. 1. Динаміка основних засобів у структурі майна ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» за 2017-2021 рр., %

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Айденіс Торг»

У ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» крім власних основних засобів, є ще орендовані основні засоби, а саме торговельне приміщення. Станом на кінець 2020 року загальна залишкова вартість усіх основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» складала 4377,3 тис. грн, в тому разі власні основні засоби на суму 3057,3 тис. грн та орендовані на суму 1320 тис. грн (рис. 2).

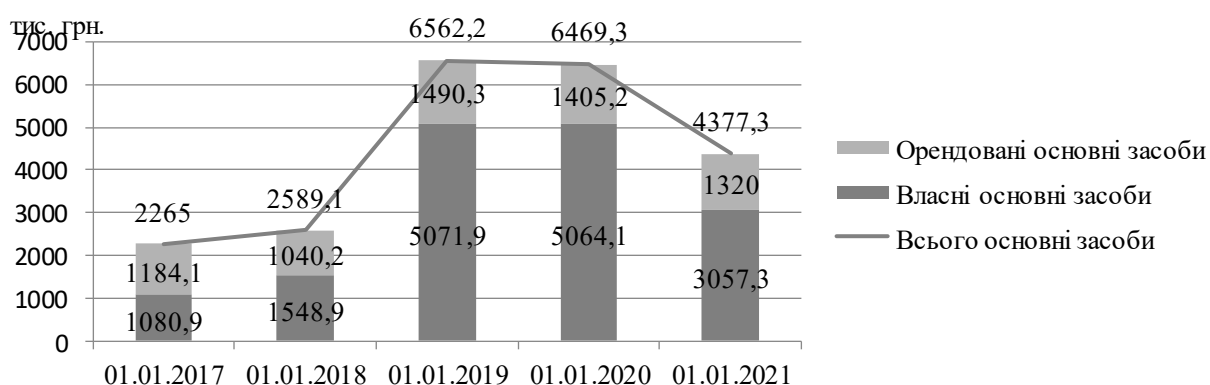

Рис. 2. Динаміка складу основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» за 2017-2021 роки, тис. грн.

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Айденіс Торг»

У складі власних основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» враховуються як основні засоби придбані за плату, так і основні засоби які підприємство отримало у фінансову оренду, тобто у лізинг. Так станом на початок 2021 року первісна вартість основних засобів придбаних за гроші складала 2851,8 тис. грн, а первісна вартість основних засобів отриманих у лізинг відповідно – 457,3 тис. грн (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка складу та структури власних основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» за 2017-2021 рр.

Показники	Станом на:					Абс. відхилення 01.01.2021 від 01.01.2017	Відн. відхилення 01.01.2021 від 01.01.2017, %
	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021		
Первісна вартість власних основних засобів, тис. грн., в т.р:	1301,2	2301,2	6377,7	6377,7	3309,1	2007,9	154,31
Первісна вартість придбаних основних засобів, тис. грн.	1188,9	2097,8	5990,4	5920,4	2851,8	1662,9	139,87
У % від первісної вартості власних основних засобів,	91,37	91,16	93,93	92,83	86,18	-5,19	-5,68
Первісна вартість основних засобів придбаних у лізинг, тис. грн.	112,3	203,4	387,3	457,3	457,3	345	307,21
У % від первісної вартості власних основних засобів	8,63	8,84	6,07	7,17	13,82	5,19	60,12

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «Айденіс Торг»

Для цілей обліку основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» використовує П(С)БО 7 «Основні засоби» та П(С)БО 14 «Оренда». Для цілей бухгалтерського обліку на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» власні основні засоби класифікуються за наступними 4 групами, а саме: машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар; інші основні засоби.

При цьому треба відмітити, що приміщення магазину ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» щорічно бере у операційну оренду, тому у складі власних основних засобів, така група основних засобів як «будівлі та споруди» відсутня.

Порядок організації обліку власних основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» закріплено у Наказі Про облік політику ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ». В цьому внутрішньому нормативному документі вказуються усі особливості організації обліку, як власних, так і орендованих основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ».

Придбані у постачальника за плату основні засоби зараховуються на баланс ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» за первісною вартістю. Первісною вартістю основних засобів, що внесені до зареєстрованого капіталу визнається погоджена засновниками підприємства їх справедлива вартість.

Таблиця 2

Порівняння основних норм П(С)БО 7 «Основні засоби» та МСБО 16 «Основні засоби»

П(С)БО 7 «Основні засоби»	МСБО 16 «Основні засоби»
Визначення основних засобів	
Основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше 1 року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)	Основні засоби – це матеріальні об'єкти, які утримуються для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей; використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.
Категорії основних засобів	
Земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом; будівлі, споруди та передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); тварини; багаторічні насадження.	Не містить чіткого переліку, разом з тим наводять у якості прикладу наступну класифікацію: земля; земля та будівлі; машини та обладнання; кораблі; літаки; автомобілі; меблі та приладдя; офісне обладнання.
Формування первісної вартості основних засобів	
Витрати на виплату відсотків за кредит не включаються до первісної вартості об'єкта.	Облік витрат на виплату відсотків за кредит здійснюється відповідно до МСБО 23 «Витрати на позики».
Не надає переліку витрат, які не включаються в собівартість основних засобів.	Визначає перелік витрат, які не включаються в собівартість основних засобів; встановлені випадки неефективності і початкові операційні збитки, понесені до досягнення планових показників роботи
Ремонт для підтримання об'єкта в робочому стані та понесені на його здійснення витрати включаються до складу витрат	Затрати на сервісне обслуговування і експлуатацію списуються на фінансовий результат.
Методи амортизації основних засобів	
Прямолінійний метод, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий.	Прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод суми одиниць продукції.
Відображення незавершеного виробництва в звітності	
Незавершені капітальні інвестиції до необоротних матеріальних активів і в балансі їх наводять окремо від основних засобів	Не стандартизують облік і звітність незавершених капітальних інвестицій. На практиці незавершене будівництво відображають у звітності у складі основних засобів.

Джерело: складено автором на підставі даних [7, 13]

Амортизація власних основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» нараховується за допомогою прямолінійного методу. Об'єкти основних засобів амортизуються до досягнення ліквідаційної вартості. Ліквідаційну вартість кожного об'єкта розраховує спеціальна комісія, яка створюється на підприємстві при придбанні основного засобу, до складу якої входить директор, головний бухгалтер та спеціаліст, який розбирається у даному виді основних засобів.

У наказі «Про облік політику» вказані наступні строки корисного використання груп основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ»:

- машини та обладнання 10–25 років;
- транспортні засоби 5–25 років;
- комп'ютерне обладнання 2–10 роки;
- інструменти, прилади, інвентар – 5–10 років;
- інші основні засоби – 15–50 років.

Операції щодо руху основних власних основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» оформлюються первинними документами (рис. 3).

Рис. 3. Основні первинні документи, які використовуються на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» для обліку власних основних засобів
Джерело: складено автором на підставі даних підприємства та [6]

«Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» застосовується для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів, для обліку вводу їх в експлуатацію, для оформлення внутрішнього переміщення основних засобів, для оформлення передачі основних засобів зі складу в експлуатацію, а також для виключення із складу основних засобів при передачі іншому підприємству. Даний первинний документ на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» складається на підставі наказу керівника Миргородського О.О. На підставі даних самого «Акту приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» та іншої технічної документації в бухгалтерії підприємства в одному примірнику на кожний об'єкт заповнюється «Інвентарна картка обліку основних засобів».

Списання непридатних до експлуатації об'єктів основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» оформлюють за допомогою «Акту на списання основних засобів». Акт складається у двох примірниках комісією, призначеною наказом керівника ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» та затверджується також директором підприємства. Перший примірник акту передається до бухгалтерії для перенесення інформації до облікових регістрів, другий – залишається у матеріально відповідальній особі. Для ліквідації автомобільного транспорту передбачено окремий первинний документ – «Акт на списання автотранспортних засобів».

Власні основні засоби обліковуються на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» на активному балансовому рахунку 10 «Основні засоби», який має 10 субрахунків, але на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» використовують лише 4 субрахунки, а саме: 104 «Машини та обладнання», 105 «Транспортні засоби», 106 «Інструменти, прилади та інвентар» та 109 «Інші основні засоби» [10].

Для обліку нарахованої амортизації власних основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» застосовується субрахунок 131 «Знос основних засобів». Для відображення в бухгалтерському обліку надходження основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» використовують субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів».

При придбанні ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» основних засобів робиться запис:
Дебет 152 Кредит 631 – на суму придбання без ПДВ;
Дебет 641 Кредит 631 – на суму податкового кредиту з ПДВ.
Введення в експлуатацію власних основних засобів оформлюється записом: Дебет 10 Кредит 152 – на первісну вартість основного засобу.

При ліквідації основних засобів здійснюються наступні записи:

Дебет 131 Кредит 10 – на суму нарахованого зносу об'єкту;

Дебет 976 Кредит 10 – на залишкову суму основного засобу;

Дебет 207 Кредит 746 – на суму оприбуткованих запасних частин.

Узагальнюється інформації щодо обліку власних основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» у журналі-ордері №4 та відомостях 4.1-4.3.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду основних засобів та про її розкриття у фінансовій звітності регулюються нормами П(С)БО 14 для підприємств, які використовують національні стандарти бухгалтерського обліку, а для підприємств, які використовують міжнародні стандарти бухгалтерського обліку – МСБО 17 «Оренда». Необхідно відмітити, що МСБО 17 «Оренда» та П(С)БО 14 «Оренда» мають деякі відмінності (табл. 3).

Таблиця 3

Порівняння норм П(С)БО 14 «Оренда» та МСБО 17 «Оренда»

П(С)БО 14 «Оренда»	МСБО 17 «Оренда»
Визначення терміну оренда	
Оренда - угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.	Оренда - угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу.
Терміни та суттєві поняття, які використовуються у стандартах	
Орендна ставка відсотка, ставка відсотка на можливі позики орендаря.	Валові інвестиції в оренду та чисті інвестиції в оренду.
Припустима ставка відсотка при оренді	
Таке поняття як припустима ставка відсотку (у зв'язку із ставкою дисконтування) відсутнє	Термін означає ставку дисконту, яка на початку строку оренди використовується для визначення справедливої вартості активу, зданого в оренду та будь-яких первісних прямих витрат орендодавця
Початкові (первісні) прямі витрати	
Поняття відсутнє	Початкові (первісні) прямі витрати — додаткові витрати, які прямо відносяться на ведення переговорів та укладання орендодавцем угоди про оренду.
Класифікація фінансової оренди	
8 критеріїв віднесення оренди до фінансової	5 критеріїв але наголошено, що чи є оренда фінансовою, чи операційною орендою, залежить від сутності операції, а не від форми контракту.

Джерело: складено автором на підставі даних [8, 14]

Відповідно до п. 4 П(С)БО 14 орендою визнається угода, за якою орендар набуває права користування основним засобом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. Операційна оренда — це оренда інша, ніж фінансова. Фінансова оренда, згідно нормам П(С)БО 14, представляє собою оренду, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом [14]. Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених ознак (рис. 4).

Таким чином для того, щоб вважати оренду операційною спочатку потрібно порівняти умови орендного договору з ознаками, передбаченими у п. 4 П(С)БО 14 для фінансової оренди. Якщо укладений підприємством договір не відповідає жодній з ознак, установлених для фінансової оренди, тоді таку оренду слід відображати в бухгалтерському обліку як операційну.

Відповідно до п.8 П(С)БО 14 та Інструкції №291 орендоване приміщення в орендаря, тобто у ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» підлягає зарахуванню на позабалансовий рахунок 01 «Орендовані необоротні активи» за вартістю, зазначеною в договорі оренди. Підставою для запису є акт приймання-передачі, підписаний представниками орендаря й орендодавця. [11].

Згідно з п. 9 П(С)БО 14 орендна плата, що підлягає сплаті за користування об'єктом операційної оренди, у ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» визнається витратами відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» на прямолінійній основі протягом строку оренди або з урахуванням способу одержання економічних вигід, пов'язаних з використанням об'єкта операційної оренди. Крім того, на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» оренда плата за приміщення відображається у складі витрат на збут, тобто на рахунок 93 «Витрати на збут». Підставою для нарахування орендної плати на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» є акт приймання-передачі наданих послуг, підписаний орендодавцем і орендарем.

Крім операційної оренди основних засобів ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» застосовує також і фінансову оренду, яка передбачає поступовий викуп основного засобу. При розрахунку оплати за основний засобі при фінансовій оренді використовується такий термін, як мінімальний орендний платіж.

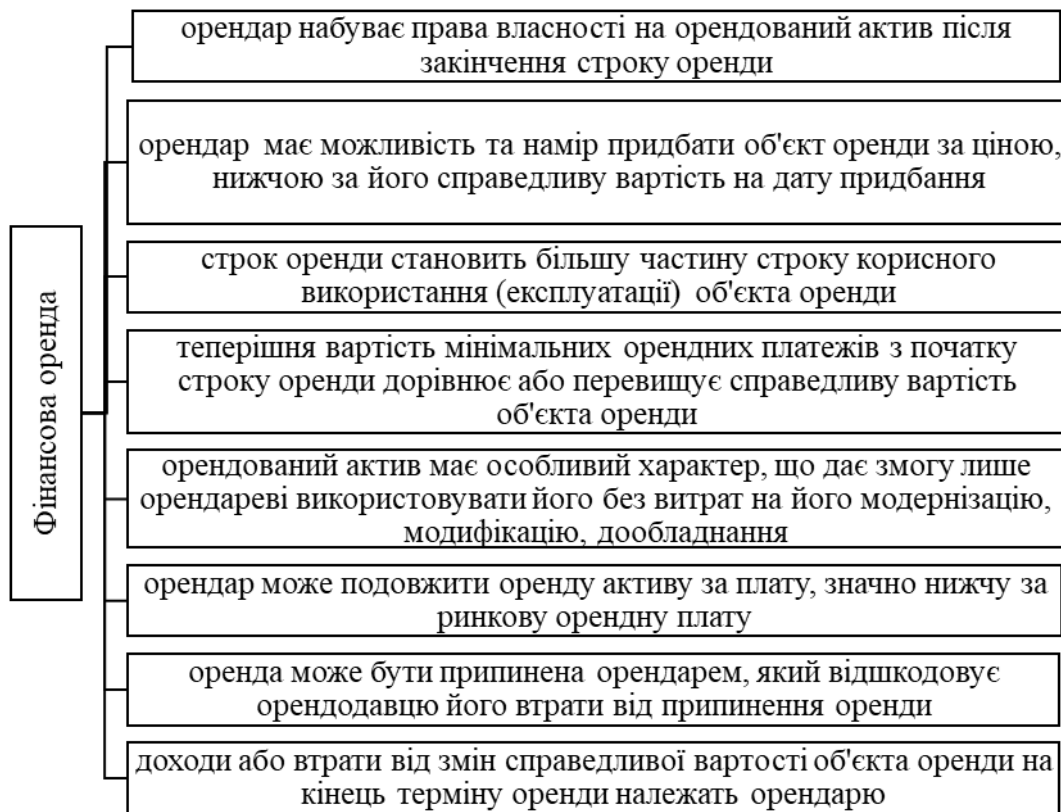

Рис. 4. Ознаки фінансової оренди

Джерело: складено автором на підставі [14]

ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» відображає у своєму обліку отриманий у фінансову оренду об'єкт основних засобів одночасно як актив і зобов'язання за найменшою із двох оцінок: за справедливою вартістю активу або за теперішньою вартістю суми МОП. В обліку на цю суму робиться запис: Дебет 152 Кредит 531. При введенні об'єкта лізингу в експлуатацію робиться запис: Дебет 10 Кредит 152.

При цьому кредиторська заборгованість, яка повинна бути погашена протягом 12 місяців із дати балансу, підлягає переведенню з довгострокової до поточної шляхом наступного запису: Дебет 531 Кредит 611.

Амортизацію основного засобу взятого у фінансову оренду нараховує орендар, тобто ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ». При цьому згідно п. 7 П(С)БО 14 строк амортизації можна встановити:

- у розмірі строку корисного використання – якщо в кінці строку дії договору фінансової оренди основний засіб переходить у власність орендаря;
- за найменшим із двох строків (за строком корисного використання або за строком дії договору фінансової оренди) – якщо основних засіб після закінчення договору підлягає поверненню орендодавцеві [2].

Метод амортизації основних засобів, які отримані у фінансову оренду вибирається відповідно до п. 26 П(С)БО 7 [13]. Сума амортизації відображається у складі витрат (стаття витрат вибирається залежно від напрямку використання об'єкта фінансового лізингу): Дебет 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» або 94 «Інші операційні витрати» Кредит 131 «Знос основних засобів».

Необхідно відмітити, що робітники бухгалтерії ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» не роблять самостійно розрахунок розподілу орендних платежів, так як це робить орендодавець і оформляє такий розрахунок (і графік сплати лізингових платежів) як додаток до договору фінансового лізингу.

У кожному звітному періоді на дату нарахування чергового лізингового платежу в частині нарахованих процентів на торговельному підприємстві робиться запис: Дебет 952 «Інші фінансові витрати» Кредит 684 «Розрахунки за нарахованими процентами».

Для контролю за наявністю та збереженням як власних, так і орендованих основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» щорічно проводять планову інвентаризацію основних засобів, не раніше 1 жовтня поточного року. Порядок проведення інвентаризації основних засобів на підприємстві регламентований Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань затв. наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879 [15].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

У цілому можна зазначити, що облік власних та орендованих основних засобів на ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ» здійснюється згідно нормам П(С)БО 7, П(С)БО 14, П(С)БО 16, ПКУ, Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Положення №879 та інших нормативних документів. При цьому інші торгові підприємства можуть використовувати для обліку основних засобів МСБО 16 та МСБО 17. Особливості бухгалтерського обліку власних та орендованих основних засобів закріплюються у Наказі «Про обліку політику ТОВ «АЙДЕНІС ТОРГ». Оскільки пандемія коронавірусу, а з нею і обмежувальні заходи щодо роздрібної торгівлі нажаль продовжуються в Україні, і все більш торговельних підприємств вимушені використовувати як операційну, так і фінансову оренду основних засобів, то особливості обліку саме орендованих основних засобів потребують подальших досліджень.

Література

1. Граковський Ю. Бухгалтерський облік операцій з оренди приміщень/ Ю. Граковський // Вісник. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8171>
2. Долішня Т.І. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ / Т.І. Долішня // ПРИЧОРНОМОРСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ – Випуск 28.2 – С. 126-129.
3. Єлісеєва О.К. Організація обліку основних засобів підприємства в умовах законодавчих змін / О.К. Єлісеєва, К.Е. Сахнік // Щомісячний інформаційно-аналітичний журнал «Економіка, фінанси і право» – № 12. – Київ. – 2017. – С. 60-63.
4. Кононова І.В. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗГІДНО З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ / І.В. Кононова // Науковий вісник Ужгородського національного університету – 2018. – С. 19-23.
5. Лісіца Т. Фінансовий лізинг / Т. Лісіца // Вісник. Офіційно про податки URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100005304-finansoviy-lizing-1>
6. Макаренко А.П. Бухгалтерський облік: навч. метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 17). Основні засоби. від 01.01.2012. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti>.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 (МСБО 17). Оренда від 01.01.2012. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_018.
9. Нагорний О. Фінансовий лізинг: облікові нюанси. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-sxemy-buxgalterskix-provodok-30-finansovuj-lizing-uchetnye-nyuansy>
10. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» №291 від 30.11.1999 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
11. Папінова О. Операційна оренда основних засобів. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvenne-operacii-9-operacionnaya-arenda-osnovnyx-sredstv>
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 181 від 28.07.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>
15. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.14 р. № 879. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
16. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений Постановою КМУ від 22.01.1996 № 116. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP960116.html

References

1. Hrakovskiy Yu. Bukhgalterskiy oblik operatsii z orendy prymishchen/ Yu. Hrakovskiy // Visnyk. Ofitsiino pro podatky. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8171>
2. Dolishnia T.I. MIZhNARODNYI DOSVID OBLIKU OSNOVNYKH ZASOBIV: PORIVNIALNYI ASPEKT / T.I. Dolishnia // PRYChORNOMORSKI EKONOMICHNI STUDII – Vypusk 28.2 – S. 126-129.
3. Yeliseieva O.K. Orhanizatsiia obliku osnovnykh zasobiv pidpriemstva v umovakh zakonodavchikh zmin / O.K. Yeliseieva, K.E. Sakhnik // Shchomisiachnyi informatsiino-analitychny zhurnal «Ekonomika, finansy i pravo» – № 12. – Kyiv. – 2017. – S. 60-63.
4. Kononova I.V. OSOBLIVOSTI OBLIKU TA AUDYTU OSNOVNYKH ZASOBIV ZHIDNO Z MIZhNARODNYMY STANDARTAMY / I.V. Kononova // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – 2018. – S. 19-23.
5. Lisitsa T. Finansoviy lizing / T. Lisitsa // Visnyk. Ofitsiino pro podatky URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100005304-finansoviy-lizing-1>
6. Makarenko A.P. Bukhgalterskiy oblik: navch. metod. posibnyk / A.P. Makarenko, T.O. Melikhova, Yu.V. Podmeshalska, N.S. Chakalova. — Zaporizhzhia: ZDIA, 2018. 602 s.
7. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 16 (MSBO 17). Osnovni zasoby. vid 01.01.2012. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti>.
8. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 17 (MSBO 17). Orenda vid 01.01.2012. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_018.
9. Nahomyi O. Finansoviy lizing: oblikovi niuansy. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-sxemy-buxgalterskix-provodok-30-finansovuj-lizing-uchetnye-nyuansy>

-
10. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku ta Instruktzii pro yoho zastosuvannia» №291 vid 30.11.1999 r. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
 11. Papinova O. Operatsiina orenda osnovnykh zasobiv. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-xozyajstvennye-operacii-9-operacionnaya-arenda-osnovnyx-sredstv>
 12. Podatkovy kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
 13. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 7 «Osnovni zasoby», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy № 92 vid 27.04.2000 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
 14. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 14 «Orenda», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy № 181 vid 28.07.2000 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>
 15. Polozhennia pro inventaryzatsiiu aktyviv ta zoboviazan, zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 02.09.14 r. № 879. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
 16. Poriadok vyznachennia rozmiru zbytkiv vid rozkradannia, nestachi, znyshchennia (psuvannia) materialnykh tsinnosti, zatverdzenyi Postanovoiu KМУ vid 22.01.1996 № 116. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP960116.html